

ኩላትና ንሰላም ንሕበር !

ስምረት 1/ዝገ 03-23-18

አፍሪቃዊያን ተንተንቲ ፖለቲካ ሓደሓደ ሃገራት ካብ አፍሪካ ዝረኽቡዎ ዘይተአደነ ረብሓ ንምዕቃብ ክብሉ ብሽም ሓገዝን ዲሞክራሲን ዝልእኽዎም ትካላትን ጥንኩር መሓውር ስለያኦምን ብምጥቃም አፍሪካ ማእኸል ጎንዲ ንክትኹን ናይባዕሎም እጃም ከምዘለዎም ይላበዉ።

ኣብ ሃገርና ዘሎ ዘይምርግጋዕ ይኹን ጎንዲ ደቡብ ሱዳንን ሶማሊን ብመንፅር ረብሓኦም ቛንዮም ስለዝርእይዎ ብልዝብ መዕለቢ ክረክብ ኣብ ምግባር ሕፅረታት ከመዘርእዩ እቶ ሙሁራን ይገልፁ። ካብዚ ብተወሳኺ አፍሪካውያን ፍልፍል ጎንፅታቶም ፈልዮም አፍሪካዊ መፍትሒ ክህቡሉ እናተገብኦም ነንሕድሕዶም ከናኽሱን ክገራጩዉን ምርኣይ ተለምዳዊ ኮይኑ ይርከብ ።

ኣብ አፍሪካ ዝልዓሉ ጎንዲታት ክፍትሑ ዝኽእሉ ብአፍሪቃዊያን ባዕሎም ከምዝኹን ወላኳ እነተተፈለጠ ነዚ ኩነታት ኣጠናክርካ ኣብ ምኻድ ሕፅረታት ይርኣዩ። በሓደ ወገን ዝተወሰኑ ሃገራት ኣብ ናይካልኣት ጎረቤት ሃገራት ናይ ውሽጢ ጉዳይ ጣልቃ ብምእታው ሰላም ክዘርጉ ይርኣዩ። ብካልእ ወገን ድማ ነቲ ሰላም አፍሪካ ንምዕቃብ ላዕሊ ታሕቲ ዝብላ ሃገራት ኣለዋ።

በዚ መዳይ ክርኣ እንከሎ ሃገርና ኢትዮጵያ ንኣስታት ዕስራ ሸውዓተ ዓመታት ዝኣክል ሰላም፣ ድሕንነትን ልምዓትን አፍሪካውያን ንምውሓስ እትገብር ዘላ ምንቅስቓስ ሓበን አፍሪካውያን ምጃኑ ባዕሎም አፍሪካዊያን ኮነ ምዕራባዊያን ከይተረፉ ዝመስከርዎ ሓቂ እዩ።

ምስዚ ተአሳሲሩ ጉዳይ ሰላምን ፀጥታን ቀርኒ አፍሪካ ካብ ዝሓለፉ ውስን ዓመታት ጀሚሩ ሓዱሽ ኩነታት ተተአናግደ ዘላ ሃገርና ሐዚውን ኣብ ኣፈሪቃ ሰላም ዘለዋ ተራ ልዑል እዩ።

ብፍላይ ኣብዚ እዋን እዚ ኣካል ኣብ ኤርትራን ገማግም ቀይሕ ባሕርን ናይ ዘሎ ቅርምት ዝኹን፣ ግብፂ ሰራዊታ ኣብ ኤርትራ ምቕማጣና ካልኣት ከም እኒ ሳውዲ ዓረቢያን ቱርክን ዘአመሰላ ሃገራት እውን ብተመሳሳሊ መንገዲ ወደብ ኤርትራ ይጠቀማ ከምዘለዋ ብዝተፈላለያ ዓበይቲ መራኽብቲ ሓፋሽ ዓለምና እናተጋውሐ ይርከብ።

ፕረዝደንት ኤርትራ ኢሳይስ ኣፈወርቂ ኣብዝሓለፈ ወርሒ ኣብ ዝገበርዎ ቃለ መሕትት “ብዕራይ ወለደ ወረ እዩ” ዋላ እኳ እንተበልዎ ኤርትራ ምስ ግብፂ ክተካይዶ ጀሚራ ዘላ ዲፕሎማሲያዊ ረኽቢ ግና ግብፂ ፀጥታ

ቀርኒ አፍሪካ ንምሕማስ ናይ ዘለዎ ስትራቴጂካዊ ድልዎት ምልክት ክኸውን ከም ዝኸእል ተንተንቲ ፖለቲካ እናሓሩ ይርከቡ። ብፍላይ ንሃገርና ንምብፅባፅ ንነዊሕ እዋናት ክትሰርሐሉ ዝፀንሐት ኩነታት እዩ። እዚ ውሽጣዊ ሰላም ኢትዮጵያን ቀርኒ አፍሪካን ዝሕምስ ኣካይዳ ኣደብ እንተዘይገዚኡ ነቲ ስሉጥ ልምዓት ሃገርና ከሰናክል ኣይክእልን ኢልካ ክሕሰብ ኣይግባእን።

በዚ መመዘኒ እቲ ኩሉ ኣብ ሃገርና ዝርእ ዘሎ ህውስውስን ጎንጊን ናይዚ ውፅኢት ከምዝኾነ ምግማት ይክኣል። ግብፅን ኤርትራን ንጉዕዞ ህዳሰ ኢትዮጵያ ዘለዎን ኣሉታዊ ፅልዎ ዘይንግቕ ብምምጃኑ ኣብዛ ሃገር ዘለዎ ኩለን ብሔር ብሔረሰባትን ሕዝብን ኣነፅረን ክፈልግ ይግባእ፡፡

ውሽጣዊ ፀገምና ብምይይጥን ምርድዳእን ክንፈትሕን ናይደገ ፀላእትና ክንምክትን ይግባእ። ሓደሓደ ሙሁራት ከምዝገልፁዎ ፖለቲከኛታት ሃገረ ግብጊ ኣብ ምዕራብ ሃገራት ዓለም ዝነበሮም ተሰማዕነት ኣብዚ እዋን እዚ ቀኒሱ እዩ። ብተግራሪ ድማ ናይ ኢትዮጵያ ፖለቲካዊ ተሰማዕነት ክብ እናበለ መጊኡ። እቲ ቀንዲ ምክንያት ድማ ኢኮኖሚያዊ ዕብዮትን ለውጥን ሃገርና ቀልቢ ሃገራት ምዕራብን ምብራቕን እናስሓበ ምምግኡ እዩ።

ቅድም ክብል እውን ግብጊ ንዝተፈላለዩ ሃገራት እቲ ዞባና ብዝተፈላለዩ መንገዲ ንምእማንን ኣብ ናይ ሃገርና ኢኮኖሚ ዕብዮት ፅልዎ ንምሕዳርን ዝተፈላለዩ ፈተነታት እናገበረት ምፅንፋ ስለዝኾነ ግብጊ ኣብ ምዕራብ ሃገራት ካብ እዋን ናብ እዋን ዝሰኣነቶ ልዕልነት ፖለቲካ ኣብ ቀጠና ቀርኒ አፍሪካ ክከሓሓስ ካብ ዘለዎ ባህጊ ነቲ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ኩነታት ተጠቂማ ምንቅስቓስ ምጅማራ ትፅቢት ዝግበረሉ ዝነበረ ተግባር ምጃኑ ይገልፁ።

መንግስቲ ኢትዮጵያ ብተደጋጋሚ ከምዝገለጸ ኣብ ግድብ ኣባይ ሓይሊ ኤሌክትሪክ ካብ ምፍልፋል ሓሊፋ ንመስኖ ኣገልግሎት ከምዘይጥቀም ፍሉጥ እዩ። ሃገረ ሱዳን እዚ ብምርዳእ ምስ ሃገርና ትተሓባበር ኣላፀ። ይኹን እምበር እዚ ንፖለቲከኛታት ሃገረ ግብጊ ዘይተፀበይዎ ስለዝኾነን ቅድም ሱዳን ምስ ግብጊ ዝነበራ ምትሕብባርን ሓድነትን ዝለወጠት ብምጃና ኪሳራ ኣስዲቡሎም እዩ።

በዚ ምክንያት ርክብ ኢትዮ -ሱዳን እናተጠናኸረን እናሓየለን ምምግኡ ዘይትወሓጠላ ግብጊ ክሳብ ንናይ ፕሬዝደንት ኣልበኸር መንግስቲ ምግልባጥ ናብ ኤርትራ ብምእታው ንተቓዎምቲ መንግስቲ ሱዳን ምስልጣን ከምዝጀመረት ዝተፈላለዩ ዓለምለኽ መራኸብቲ ሓፋኽ ይፅብፅባ ኣለዎ።

ግብፂ አብ መሰልጠኒ ወታሃደራት ኤርትራ ፍሉይ ሽሙ ሳዋ አብዝበሃል መዓስከር ክሳብ 30 ሸሕ ወታደራታ ክተስፍር ድሌት ከምዘለዎ እውን እቶም መኸቢ ሓፋሻት የጋውሑ አለዉ። እዚ ናይ ግብፅን ኤርትራን ሴራ አብ ኢትዮጵያን ሱዳንን ፖለቲካዊ ፅዕንቶ ብምሕዳር ሃገራዊ ጥቕመን ንምክባር ልኡኽ ዘለዎ እዩ።

ካብዚ ብተወሳኺ ናይ ሃገራት ምዕራብ አፍሪካ ፖለቲካዊ ቀውሲ ናብ ምብራቕ አፍሪካ እናተሰሓበ ብምጅኑ መንግስቲ ኤርትራ ናይ ወፃኢ ርክባቱ ምቁፅፃር ዘይክእልን ርክባቱ ድማ መትከላዊ እንተይኮነስ ምስ ዝግምበረ ብምጅኑ ንህንፀት ሃገሩ ዘይግደስ ዝለመሰ ስርዓት ኮይኑ አሎ። መንግስቲ ኤርትራ ንባዕሉ ይልመስ እምበር ንጎረብቲ ሃገራት ንክልምስ እውን ላሕ ይብል ከምዘሎ ይፍለጥ።

መንግስቲ ኤርትራ ብዝተፈላለየ ደገፋት ህልውናኡ ክሳብ ዘረጋገፀሉ ንክልኦት ደገፍ ምሃብ ጥራሕ እንተይኮነስ ክልኦት ዓበይቲ ዝበሃሉ ውሳኔታት ክሳብ ምትሕልላፍ ዝበፀሕ ስጉምቲ ክወስድ ከምዝክእልን ነዚ ድሉው ከምዝኾነ ምግማት ይክአል።

ግብፂ ናይ ርሑቕን ቀረባን ጥቕማ ብምርአይን ብምምግይን ገፃ ናብ አፍሪካ መሊሳ አላ። ግብፃውያን ኢትዮጵያ ሰላም ከይትረክብ ንዘመናት ክፅዕሩ ፀኒሑም እዮም። እዚ ሕዚውን አጠናኺሮም እናቐፀሉን እናሰርሕሉን ምህላዎም አብ ቀረባ ዝርአ ዘሎ ምንቅስቓስ ምስክር እዩ።

እዚ ኩነታት አብዘን አብ ቀርኒ አፍሪቃ ዘለዎ ሃገራት ዘሎ ኩነታት ንአብነት አልዐልና እምበር አብ መላእ ሃገራት አፈሪቃ ዘሎ ኩነታት ካብዚ ዝተፈለየ አይኮነን።

መንግስቲ ኢትዮጵያ እቲ ሕዚ ተፈጢሩ ዘሎ ኩነታት ብመሰረት ፖሊሲ ጉዳያት ወፃኢ አቢሉ መልክዕ ንምትሓዝ ዝሰርሐሉ ዘሎ ጉዳይ ኮይኑ ሃገራት ቀርኒ አፍሪካ እቲ አብ ምዕራባውያን እናተቐፀፀ ዝርከብ ቀውስን ስእነት ሰላምን በዚ ሽርሒ አቢሉ ከይትአታቶ ክምክትኡን ሓድነተን ከጠናኽራሉን ከም ዝግባእ ንጉዳይ አፍሪካ አመልኪቱ ዝትንትን “ሆርን አፈይርስ” ዝተብሃለ መርበብ ሓበሬታ የረድእ። ፆጋ ሰላም ክትመን ዘይክእል ብምጅኑ ኩለን ሃገራት አፍሪቃ ንሰላም ክሓብሩ ይግባእ።